Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 1. Warszawa, dnia 15 stycznia 1936 r. **Rok XIX.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-197** „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Warszawa, ul. Senatorska 29 sklep Nr. 22, tel. 696-87; Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowem.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 1 — 2.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. 1.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 1 — 8.

C. BIBLJOGRAFJA.

II. WYDAWNICTWA INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

1.

OKÓLNIK Nr. 1

z dnia 2 stycznia 1936 r.

o gospodarce finansowo-budżetowej oraz ustalaniu i zatwierdzaniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1936/37.

(Nr. SF. 11-15-5).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

W okólniku Nr. 84 z dnia 12 grudnia 1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 39, poz. 220) wskazałem na konsekwencje, wynikające zarówno z postanowień dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o obniżaniu obciążenia daninami komunalnemi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 544), jak i postanowień dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. „w sprawie obniżenia komornego oraz zmiany ustawy o ochronie lokatorów" i „o podatku od lokali" (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 504, 505). Zarazem w tymże okólniku zwróciłem uwagę na konieczność odpowiedniego obniżenia wydatków związków samorządowych, a to celem utrzymania równowagi budżetowej tych związków. Wymieniony okólnik zawiera zatem ogólne wskazania co do zaprojektowania preliminarzy budżetowych na rok 1936/37.

Uzupełniając powyższe ogólne wskazania, w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, udzielam związkom samorządowym i podlegającym mi władzom nadzorczym nad samorządem następujących bardziej szczegółowych wskazówek co do ustalania i zatwierdzania preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1936/37:

1. Jednem z podstawowych zadań obecnej akcji Rządu, podjętej w celu uzdrowienia życia gospodarczego, jest zmniejszenie rozpiętości cen produktów przetwórczych w stosunku do poziomu cen produktów rolnych. Zrealizowanie tego zadania wymaga ścisłej koordynacji polityki skarbowej związków samorządowych z założeniami polityki gospodarczej Rządu. Koordynacja ta ze strony związków samorządowych powinna wyrazić się przedewszystkiem przez odpowiednie obniżenie opłat za korzystanie z urządzeń komunalnych oraz cen za wytwory przedsiębiorstw komunalnych, zwłaszcza posiadających bardziej ważkie znaczenie gospodarcze; chodzi tu przedewszystkiem o zniżkę cen za prąd elektryczny, wodę, gaz świetlny, koks, komunikację i t. p. oraz o zastosowanie specjalnych zniżek (rabatów), dla potrzeb warsztatów przemysłowych, rzemieślniczych i handlowych. Obniżenie tego rodzaju cen zwiększa liczbę korzystających z usług i wytworów przedsiębiorstw, co — jak wykazała niejednokrotnie praktyka — wyrównywuje ubytek dochodów, jaki wynikłby przy niezmienionych rozmiarach spożycia.

W związku z omówionem w okólniku Nr 84 z dnia 12 grudnia 1935 r. zniesieniem opłat mytniczych, mostowych, opłat t. zw. kopytkowych, rogatkowych i postojowych oraz obniżeniem opłat za korzystanie z urządzonych targowisk — celem poczynienia ułatwień dla wymiany towarowej — powinno nastąpić również odpowiednie obniżenie opłat za korzystanie ze specjalnych urządzeń targowych jak: hale, kramy miejskie, lokale sklepowe, składy publiczne, wagi i t. p. Ponadto przypominam, iż opłaty targowe i rzeźniane winny być bezwarunkowo dostosowane do zasad wyrażonych w instrukcji z dnia 4 kwietnia 1935 r. Nr. Apr. 60-1-7 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 15, poz. 80).

W wypadkach niedostatecznego obniżenia omawianych cen i opłat właściwa władza nadzorcza powinna przy sposobności zatwierdzania budżetu — na podstawie art. 27 ust. 3) względnie art. 28 ust. 3) ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) w brzmieniu art. 5 pkt. 6 i 7 dekretu o obniżeniu obciążenia daninami komunalnemi — zażądać odpowiedniego obniżenia ich wysokości.

2. Obniżenie dochodów, wynikające z wymienionych na wstępie aktów ustawodawczych jak i z obniżki cen i opłat za korzystanie z urządzeń i przedsiębiorstw komunalnych, częściowo będzie mogło być zrekompensowane obniżeniem kredytów osobowych na skutek wprowadzenia nowych przepisów uposażeniowych, które to obniżenie—jak to wskazałem w okólniku Nr. 84—należy szacować w wysokości obecnego specjalnego podatku od wynagrodzeń. Kredyty na wydatki rzeczowe powinny ulec redukcji na skutek obniżenia się ogólnego poziomu cen.

Zmniejszenie kredytów osobowych i rzeczowych, wynikające z oddziaływania na gospodarkę samorządową czynników zewnętrznych, tylko częściowo będzie mogło wyrównać uszczuplenie dochodów związków samorządowych; dlatego też właściwe organa związków samorządowych winny przeprowadzić dalszą samodzielną akcję oszczędnościową celem uzyskania równowagi budżetowej. Wprawdzie tego rodzaju akcja oszczędnościowa prowadzoną jest już w związkach samorządowych od szeregu lat, to jednak nie wyklucza ona możliwości dalszych oszczęd-

ności, leżących przedewszystkiem w płaszczyźnie racjonalizacji administracji i gospodarki samorządowej. Oszczędności te powinny objąć wydatki zarówno osobowe, jak i rzeczowe.

Jako szczególnie cenną i pożądaną w zakresie obniżania wydatków uznaję inicjatywę własną związków samorządowych, wobec czego uchwały organu stanowiącego związku samorządowego, obniżające kredyty budżetowe, nie powinny być przy zatwierdzaniu budżetu przez władzę nadzorczą kwestjonowane, chyba że za tem przemawia niewątpliwie wzgląd na ważny interes publiczny.

3. W związku z prowadzoną akcją oszczędnościowo-oddłużeniową zwracam uwagę, że termin, do którego może być wszczęte postępowanie oddłużeniowe, wygasa z dniem 1 kwietnia 1936 r. i że postępowanie, wszczęte po tym terminie, nie będzie miało skutków prawnych (art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846). Wobec tego jest rzeczą konieczną, aby związki samorządowe, posiadające znaczne zadłużenie, którego obsługa nie mieści się w ich budżetach — pomimo wykorzystania wszystkich źródeł dochodowych i wprowadzenia najdalej idących oszczędności — do tego terminu zgłosiły odpowiednio uzasadnione wnioski o zastosowanie do nich postępowania oddłużeniowego.

4. Jeżeli chodzi o bardziej konkretne wskazówki co do obniżenia wydatków osobowych — poza obniżeniem wynikającem ze zmiany przepisów uposażeniowych — to pewne możliwości tego obniżenia widzę w redukcji pracowników, podporządkowanej względom społecznym i doborowi personelu. Redukcja ta powinna objąć pracowników, dla których praca w związku samorządowym nie jest podstawą egzystencji (osoby pobierające emeryturę, zajmujące parę posad, osoby, których współmałżonek względnie współmałżonka posiada źródło dochodu wystarczające na utrzymanie rodziny, córki i synowie zamożnych rodziców i t. p.), a zwłaszcza tych, którzy zatrudniani są bez koniecznej potrzeby dla związku samorządowego, bądź nie posiadają odpowiednich kwalifikacyj dla wykonywania powierzonych im zadań. Natomiast akcja oszczędnościowa nie powinna zamykać drogi do pracy w samorządzie młodym siłom pracowniczym, posiadającym odpowiedni cenzus naukowy. Dostęp tego elementu do pracy w związkach samorządowych powinien być ułatwiony, element ten bowiem powinien objąć — w ramach potrzeb samorządu — stanowiska zajmowane dziś przez osoby, dla których praca w samorządzie nie jest istotną potrzebą. Między innemi celem ułatwienia dostępu wymienionym młodym siłom wojewódzka władza nadzorcza winna w drodze odpowiednich starań zapewnić słuchaczom Instytutu Pracy Samorządu Terytorjalnego co najmniej 6 praktyk wakacyjnych na obszarze województwa w gminach wiejskich, małych miastach i powiatowych związkach samorządowych na okres dwumiesięczny z wynagrodzeniem w kwocie 75 — 100 zł. miesięcznie. O przewidzianych praktykach wakacyjnych należy w terminie do 1 czerwca 1936 r. powiadomić Instytut Pracy Samorządu Terytorjalnego — (Warszawa, Koszykowa 11).

Oszczędności w wydatkach na uposażenie pracowników nie powinny doprowadzać do wypłacania wynagrodzeń niewspółmiernie niskich do zakresu czynności i obowiązków pracowników, jak to ma miejsce na terenie niektórych gmin wiejskich województw południowych i zachodnich. W związku z tem przy sposobności zatwierdzania budżetów tych gmin przez władzę nadzorczą, władza ta winna zastrzec podwyższenie wynagrodzenia sekretarza gminnego do minimum brutto 100 zł. miesięcznie w wypadkach, w których wynagrodzenie do tej normy nie dosięga. Zatwierdzenie kredytu, przewidującego uposażenie sekretarza gminnego, nie dosięgające tej normy uważam za dopuszczalne jedynie w wypadku wyrażenia zgody przez Pana Wojewodę.

5. Jeżeli chodzi o obniżenie wydatków rzeczowych, to przedewszystkiem winny być zredukowane do minimum wydatki o charakterze reprezentacyjnym. Wydatki te uważam za dopuszczalne jedynie w budżetach administracyjnych związków samorządowych wojewódzkich i powiatowych oraz większych miast wydzielonych, niemniej jednak obecnie nawet w tych związkach samorządowych zaniechać należy dokonywania wydatków z okazji uroczystości, wizytacyj i obchodów.

6. Stwierdziłem na podstawie sprawozdań inspekcyjnych, iż w ostatnich latach (1934—1936) niektóre powiatowe związki samorządowe zakupywały samochody osobowe mimo, iż związki te uprzednio były już zaopatrzone w tego rodzaju środki lokomocji i mimo, iż w okólniku Nr. 125 z dnia 13 grudnia 1933 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 21, poz. 293) wskazałem na konieczność ograniczenia liczby samochodów. Ponadto sprawozdania inspekcyjne wykazały, iż niektóre związki samorządowe posiadają świeżo nabyte kosztowne samochody pochodzenia zagranicznego.

W związku z powyższem proszę P. P. Wojewodów o bezwarunkowe dopilnowanie przy sposobności zatwierdzania budżetów, aby zarówno powiatowe związki samorządowe, jak i miasta ograniczyły odpowiednio liczbę samochodów osobowych, przyczem jako normalny typ samochodu osobowego dla potrzeb związku samorządowego uważam samochód marki krajowej „Polski Fiat" wzór 518. Zwracam również uwagę na konieczność ograniczenia liczby podróży służbowych członków zarządu i pracowników związków samorządowych do wypadków nieodzownych.

7. W związku z uszczupleniem dochodów powiatowych związków samorządowych, wyni-

kającem z postanowień dekretu o obniżeniu obciążenia daninami komunalnemi, dochody tych związków z trudnością będą mogły wystarczyć na zaspokojenie nawet najbardziej koniecznych potrzeb samorządu powiatowego. Wobec tego, iż według posiadanych przez Ministerstwo wiadomości w wielu wypadkach władze administracji ogólnej obarczają powiatowe związki samorządowe wydatkami nie wchodzącemi w zakres działalności tych związków, podkreślam konieczność zaniechania na przyszłość przerzucania tego rodzaju wydatków na związki samorządowe. Dotyczy to przedewszystkiem różnego rodzaju wydatków rzeczowych.

8. Oszczędności w działach specjalnych administracji związków samorządowych (drogi, oświata, zdrowie, opieka społeczna, popieranie rolnictwa) winny być osiągnięte możliwie z utrzymaniem pod względem rzeczowym obecnego zakresu działalności związków samorządowych. W szczególności zmniejszenie wydatków, związanych z popieraniem rolnictwa, winno odbywać się z jak największą ostrożnością i możliwie w jak najbardziej ograniczonych rozmiarach. Również specjalną ostrożność należy zachować przy wyszukiwaniu oszczędności w wydatkach na opiekę społeczną i zdrowie publiczne, przyczem wskazane jest, aby oszczędności, które niewątpliwie powstaną w tych działach wskutek obniżenia cen szeregu artykułów pierwszej potrzeby (artykuły spożywcze, opałowe), obracane były—o ile na to pozwala równowaga budżetowa—na zaspokojenie potrzeb z zakresu opieki społecznej i zdrowia publicznego.

Ze względu na gospodarcze i państwowe znaczenie akcji przysposobienia rolniczego — powiatowe związki samorządowe powinny nadal przewidywać — o ile pozwala na to równowaga budżetowa—odpowiednie kwoty na prace przysposobienia rolniczego, a w szczególności na utrzymanie powiatowego instruktora przysposobienia rolniczego, ewentualnie w formie udzielonego na ten cel zasiłku dla organizacyj rolniczych lub szkoły rolniczej.

9. Zgodnie z art. 7 p. b.) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o państwowym podatku od uboju (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 614) i § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 684) w gminach nie utrzymujących rzeźni—państwowy podatek od uboju obowiązane są pobierać nie gminy, a organa pobierające opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa. Ze względu, iż obowiązek ten połączony jest z dodatkowemi czynnościami i możliwemi stratami, uzasadnionem jest, aby pobierający podatek lekarze weterynaryjni i oglądacze otrzymywali z tego tytułu wynagrodzenie dodatkowe w tych przypadkach, gdzie umowa służbowa z organem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa została zawarta przed wejściem w życie ustawy o państwowym podatku od uboju względnie gdzie umowa nie zawiera postanowienia, że pobieranie podatku należy do obowiązków służbowych tegoż organu badania. W omawianych przypadkach uważam za właściwe, aby pobierający wymieniony podatek lekarze weterynaryjni i oglądacze — o ile otrzymują znaczki do pobierania podatku od uboju od związków samorządowych—otrzymywali 1,5% wpływów z podatku od uboju, czyli połowę zwrotu kosztów poboru, przewidzianego w art. 7 pkt. 2 wyżej wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, pozostałe zaś 1,5% tych wpływów przypadłoby wówczas na rzecz właściwego związku samorządowego. Natomiast, o ile urzędowy organ badania sam bezpośrednio zakupuje w urzędach skarbowych znaczki do pobierania podatku od uboju, uważam za słuszne, aby organ ten otrzymywał 3% wpływów pobranego podatku, gdyż wówczas całkowite ryzyko i koszty poboru podatku ponosi organ urzędowego badania.

10. Wojewódzkie i powiatowe związki samorządowe oraz miasta wydzielone, z wyjątkiem m. st. Warszawy, winny zapreliminować w dziale I wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego tytułem rocznej składki do Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego 1,5‰ (półtora promille) sumy wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego i 1‰ (jeden promille) łącznej sumy wydatków zwyczajnych budżetu przedsiębiorstw oraz dochodów budżetów zakładów, wyodrębnionych z budżetu administracyjnego.

11. W preliminarzach budżetowych związków samorządowych na rok 1936/37 należałoby — w granicach równowagi budżetowej — uwzględnić kredyty na konieczne potrzeby ochrony przeciwpożarowej w szczególności na zaopatrzenie straży pożarnych w niezbędny sprzęt (środki lokomocji, sikawki, motopompy etc.) zwłaszcza w wypadkach przyznania subwencyj przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych na częściowe pokrycie tego rodzaju wydatków. Wskazanem jest również dążenie związków samorządowych do przyczyniania się w tworzeniu zbiorników wody (stawów), a to ze względu na zapewnienie odpowiedniego zapasu wody na wypadek pożaru i możliwość zamortyzowania tego rodzaju wydatku w drodze zaprowadzenia gospodarstwa rybnego w urządzonym stawie (zbiorniku wody).

W sprawie uzyskiwania kredytów przy nabywaniu droższego sprzętu przeciwpożarowego związki samorządowe będą się porozumiewać bezpośrednio z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych, który w tych sprawach otrzymuje bezpośrednie wskazówki od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Zaznaczam również, iż nie należy skreślać w budżecie powiatowego związku samorządowego kredytu na utrzymanie powiatowego instruktora pożarniczego względnie zasiłku na ten cel dla oddziału powiatowego związku straży pożarnych, o ile równowaga budżetowa pozwala na utrzymanie tego rodzaju wydatku. Oczywiście, możliwem jest obejmowanie przez jednego instruktora dwóch powiatów, jeżeli względy techniczne nie stoją temu na przeszkodzie.

12. Mimo znacznego zmniejszenia się napływu spraw do powiatowych urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich, obecny stan prac oddłużeniowych w rolnictwie nie pozwala jeszcze na zlikwidowanie tych urzędów, wobec czego powiatowe związki samorządowe — zgodnie z obowiązkiem przewidzianym w art. 29 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974) — w dalszym ciągu winny w porozumieniu z właściwem wojewódzkiem biurem do spraw finansowo-rolnych preliminować odpowiednie kwoty na pokrycie kosztów utrzymania powiatowego urzędu rozjemczego, choćby nawet kwoty te przewyższały wpływające na budżet powiatowego związku samorządowego opłaty za czynności tego urzędu. Rzecz prosta, iż w takich wypadkach wskazanem jest, aby omawiane wydatki zapreliminowane zostały z jak najbardziej skrupulatnem zastosowaniem zasady oszczędności.

13. Podtrzymuję w całej rozciągłości zalecenia co do ograniczenia wydatków o charakterze subwencyjnym, zamieszczone w okólniku Nr. 8 z dnia 8 lutego 1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 5, poz. 28) z zastrzeżeniem utrzymania — w granicach równowagi budżetowej — subwencyj na cele wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, Ligę Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej i Polski Czerwony Krzyż oraz zamieszczenia subwencji na Fundusz Obrony Morskiej. Ze względu na wielkie znaczenie dla Państwa propagandy idei morza wśród najszerszych warstw ludności wskazanem jest możliwie powszechny udział związków samorządowych w subwencjonowaniu tej instytucji, wyrażający się — o ile chodzi o małe związki samorządowe — choćby w kwotach nieznacznych.

Poza tem mogą być preliminowane subwencje dla Centralnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego i Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej.

Ograniczenia subwencyjne nie dotyczą składek na centralne zrzeszenia samorządowe (Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej), dla których preliminowane w budżetach składki powinny być przez władze nadzorcze utrzymane.

Również władza nadzorcza nie powinna czynić przeszkód w utrzymaniu kredytu na przystąpienie związków samorządowych w charakterze udziałowców do Gospodarczego Zrzeszenia Samorządu Terytorjalnego.

14. Wobec stwierdzenia przez jedną z Okręgowych Izb Kontroli wypłacania przez niektóre zarządy związków samorządowych wynagrodzeń kierownikom urzędów skarbowych za prace związane z wymiarem i poborem dodatków komunalnych do podatków państwowych, zwracam uwagę na niewłaściwość obciążania budżetów związków samorządowych tego rodzaju wydatkami, wymiar bowiem dodatków komunalnych do podatków państwowych jak również egzekucja danin komunalnych należy do normalnego zakresu czynności urzędów skarbowych, obowiązujące zaś w tym względzie przepisy nie przewidują wypłacania z budżetów samorządowych z tego tytułu jakichkolwiek wynagrodzeń.

15. Ze względu na doniosłą rolę teatru i kinoteatru w całokształcie zagadnień oświatowo-wychowawczych wojska — celem udostępnienia żołnierzom, odbywającym służbę wojskową w większych miastach, korzystania z teatrów i kinoteatrów według minimalnych cen za bilety wstępu, — wskazanem jest, aby miasta zwolniły bilety wstępu dla żołnierzy od podatku widowiskowego. Z uwagi jednak na konieczność prowadzenia odpowiedniej kontroli wpływów podatkowych, inkasowanych przez przedsiębiorcę widowiskowego, zwolnienie od podatku widowiskowego mogłoby być ograniczone do wypadków grupowego korzystania żołnierzy z teatru względnie kinoteatru po uprzedniem ze strony władzy wojskowej powiadomieniu zarządu miejskiego (wydziału podatkowego) o liczbie żołnierzy, mających skorzystać z biletów wstępu, wolnych od podatku widowiskowego.

16. Przy sposobności zatwierdzania budżetów związków samorządowych, władze nadzorcze winny dopilnować, aby w wypadkach zastępczego wykonywania przez związki samorządowe czynności wojewódzkich biur Funduszu Pracy (art. 9 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. — Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 849) — koszty wykonywania powyższych czynności, jak również zwroty tych kosztów były w całości obejmowane budżetem związku samorządowego. Praktykowane w niektórych związkach samorządowych zarachowywanie tego rodzaju wpływów i wydatków na sumy pozabudżetowe winno być bezwarunkowo wykluczone, jako niedopuszczalne ze względu na przepisy § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 11, poz. 71).

17. Dodatki do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji — po uwzględnieniu zmian w podziale tych dodatków, wprowadzonych w art. 5 p. 2 dekretu o obniżeniu danin komunalnych, — należy preliminować na okres budżetowy 1936/37—biorąc pod uwagę wpływy za 1935 r. i opierając się na danych z powszechnego spisu ludności z 1931 r. — na 1 mieszkańca miasta—55 gr., na 1 mieszkańca powiatowego związku samorządowego z wyłączeniem ludności miast—25,2 gr., na 1 mieszkańca gminy wiejskiej — 8,4 gr.

Analogicznie dodatki do scalonego podatku przemysłowego należy preliminować na 1 mieszkańca miasta — 11,4 gr., na 1 mieszkańca powiatowego związku samorządowego z wyłączeniem ludności miast—5,1 gr., na 1 mieszkańca gminy wiejskiej — 1,7 gr.

18. Wobec zniesienia udziału samorządu wojewódzkiego we wpływach dodatku do podatku gruntowego (art. 5 pkt. 5 dekretu o obniżeniu obciążenia daninami komunalnemi) i w związku

z pkt. 1 wyjaśnień okólnika Nr. 84 z dnia 12 XII 1935 r., wymieniony dodatek z obszaru miast niewydzielonych może być wykorzystywany na rzecz miast do wysokości 70%, a na rzecz powiatowych związków samorządowych do wysokości 20%, w miastach wydzielonych zaś jedynie na rzecz miast w wysokości 90% państwowego podatku gruntowego.

19. W preliminarzach budżetowych na okres budżetowy 1936/37 nie należy uwzględniać podwyżki udziału w państwowym podatku dochodowym. Również nie należy preliminować zapomóg z funduszu pożyczkowo-zapomogowego, póki nie zostaną one formalnie przyznane;— do czasu przyznania zapomogi i niemożności zrównoważenia budżetu bez niej w wypadkach wyjątkowych władza nadzorcza przed zatwierdzeniem budżetu może zwrócić się do komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego (Polski Bank Komunalny w Warszawie, plac Napoleona 7) o wyjaśnienie możliwości przyznania zapomogi.

Przypominam również, iż uchwały o podatku inwestycyjnym będą zatwierdzane jedynie w wypadkach wyjątkowych, przyczem obecnie podatkiem tym nie może być objęty podatek od lokali, bowiem stosownie do brzmienia postanowień dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 505) udział miast w tym podatku określony został w procentowym stosunku do wpływów, a nie do komornego.

20. Stwierdziłem niejednokrotnie, że zarządy związków samorządowych w trakcie wykonywania budżetu nie liczą się z wysokością kredytów zapreliminowanych w poszczególnych paragrafach, a nawet nieraz z wysokością sumy kredytów działów budżetowych i dokonywują wydatków na własną rękę bez wyjednywania uprzednio stosownej uchwały organu stanowiącego i zatwierdzenia władzy nadzorczej. Postępowanie takie jest niezgodne z przepisami §§ 1, 43 i 44 rozporządzenia z dnia 6 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 11, poz. 71), a pozatem pogarsza sytuację finansową związku samorządowego i specjalnie w tych związkach, które będą miały ustalone plany oddłużenia, może wykonanie tych planów uczynić nierealnem. Celem niedopuszczania do takiego stanu rzeczy uważam za konieczne, aby władze nadzorcze kontrolowały wykonywanie budżetu, a to albo w drodze dorywczej lustracji na miejscu, albo nawet w wyjątkowych wypadkach w drodze zarządzenia przedstawiania sobie w określonych terminach prowizorycznych sprawozdań rachunkowych za okresy miesięczne lub kwartalne.

Władza nadzorcza ze swej strony winna powstrzymywać się od wysuwania pod adresem związków samorządowych zaleceń dokonywania wydatków w budżecie nieprzewidzianych. W tym względzie uważam za wskazane, aby P. P. Wojewodowie zarządzili, iż wszelkie polecenia lub zalecenia w stosunku do związków samorządowych zarówno natury ogólnej, jak i skierowanej indywidualnie — o ile spowodować one mogą nowy wydatek względnie zwiększenie wydatku dotychczasowego — były uzgadniane uprzednio z wydziałem samorządowym urzędu wojewódzkiego. Podobne polecenia wydziałów powiatowych w stosunku do miast niewydzielonych i gmin wiejskich musiałyby być uprzednio aprobowane przez Pana Wojewodę.

Podkreślam, iż władze nadzorcze przy zatwierdzaniu budżetów związków samorządowych winny zaniechać wysuwania zaleceń, których wykonanie zwiększyć mogłoby wydatki tych związków.

Zechcą P. P. Wojewodowie polecić Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych podanie powyższych wskazówek do wiadomości zarządów gmin wiejskich i miast niewydzielonych oraz dopilnować ich wykonania przez związki samorządowe, znajdujące się na terenie podległego Im województwa.

(—) Wł. Raczkiewicz
MINISTER

2.

OKÓLNIK Nr. 2

z dnia 11 stycznia 1936 r.

o wymianie aktów ślubu z W. M. Gdańskiem.

(Nr. AC. 26-b-10-3).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Moc obowiązującą okólnika Nr. 16 z dnia 9 marca 1935 r. o wymianie aktów ślubu w stosunkach z Niemcami (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 10, poz. 45) rozciąga się niniejszem, stosownie do ustępu ostatniego tegoż okólnika, na stosunki z W. M. Gdańskiem, jako kontrahentem umowy haskiej z dnia 12 czerwca 1902 r. o uregulowaniu kolizji ustawodawstw w zakresie małżeństwa (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 594 z 1929 r.).

Przepisy powołanego okólnika znaleźć winny w stosunkach z W. M. Gdańskiem odpowiednie zastosowanie z tą jedynie różnicą, że doręczanie należycie poświadczonych odpisów aktów ślubu władzom gdańskim odbywać się ma w drodze bezpośredniej korespondencji powiatowych władz administracji ogólnej z Komisarjatem Generalnym R. P. w Gdańsku.

Pierwsze doręczenie władzom gdańskim omawianych odpisów nastąpi w roku 1936 wyjątkowo zamiast do dnia 1-go stycznia najpóźniej do dnia 1 kwietnia.

(—) Kawecki
PODSEKRETARZ STANU

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3.

PISMO OKÓLNE

z dnia 2 stycznia 1936 r.

o zakupie węgla z kopalń państwowych „Brzeszcze".

(Nr. GB. 49-29-2).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu i Najwyższa Izba Kontroli zwróciły uwagę na nienormalny sposób uzyskiwania zamówień na dostawę węgla przez kopalnie "Brzeszcze" dla instytucyj państwowych, a mianowicie za pośrednictwem agentów, którym „Brzeszcze" płacą prowizję.

Sprzedaż węgla brzeszczańskiego urzędom i instytucjom państwowym winna odbywać się bezpośrednio pomiędzy zarządem kopalni a urzędem państwowym, zamawiającym węgiel czyli bez ponoszenia kosztów pośrednictwa.

W tym celu Ministerstwo zarządza, by zamówienia na węgiel brzeszczański kierowane były bezpośrednio pod adresem zarządu wymienionej kopalni jak również by oferty przetargowe na dostawę węgla z kopalni „Brzeszcze" żądane były także bezpośrednio z zarządu tej kopalni.

Przy udzielaniu zamówień „Brzeszcze" jako kopalnia państwowa winny być brane pod uwagę w pierwszej kolejności.

Dokładny adres wymienionego przedsiębiorstwa państwowego jest następujący: Państwowa Kopalnia Węgla „Brzeszcze„ w Brzeszczach.

ZA DYREKTORA GABINETU
(—) Robaczewski
NACZELNIK WYDZIAŁU

4.

PISMO OKÓLNE

z dnia 2 stycznia 1936 r.

o sprzedaży drewna na budowę szkół powszechnych.

(Nr. SF. 20-196-3).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu odpis zarządzenia Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych z dnia 6.XII.1935 r. Nr. E. H. i.-6164/286 w sprawie kredytowej sprzedaży drewna na budowę szkół powszechnych z prośbą o powiadomienie o treści tego zarządzenia zarządów gmin wiejskich i miejskich ewentualnie w drodze ogłoszenia tego zarządzenia w Dzienniku Wojewódzkim.

(—) Zbikowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

MINISTERSTWO ROLNICTWA
I REFORM ROLNYCH
DYREKCJA NACZELNA
LASÓW PAŃSTWOWYCH

Warszawa, dn. 6 grudnia 1935 r.
Zm. E. H. i.—6164/286.

Sprawa sprzedaży drewna na budowę szkół.

Do

Dyrekcji Lasów Państwowych
w. . . . . . .
(wszystkich)

W związku z akcją budowy szkół powszechnych, prowadzoną przez samorządy, uznając potrzebę przyjścia z pomocą w tej akcji ze względu na ciężkie położenie finansowe samorządów oraz niedostateczną ilość budynków szkolnych, Dyrekcja Naczelna upoważnia Dyrekcję do uskuteczniania kredytowej sprzedaży drewna samorządom do budowy szkół powszechnych na następujących warunkach:

1. Sprzedaż może obejmować drewno okrągłe, materjały ciosane i tarte.

2. Tranzakcję winny być zawierane przez samorządy z najbliższemi N-ctwami, tartakami państwowemi lub też z Dyrekcją L. P., jeżeli będzie to bardziej celowe z uwagi na objęcie dostawą kilku N-ctw.

3. Drewno będzie sprzedawane w miarę posiadanych zapasów i liczone po obowiązujących, w dniu zawarcia tranzakcji w danem N-ctwie lub tartaku, cenach handlowych loco las lub skład tartaku.

4. Spłata należności z tytułu każdej tranzakcji kredytowej nastąpi w ten sposób, że instytucja samorządowa zapłaci gotówką przy odbiorze drewne 10% ceny, o ile będzie to drewno okrągłe, zaś 20% ceny, o ile nabyła ona materjał tarty lub ciosany. Reszta należności zostanie rozłożona na pięć równych rocznych rat, z których pierwsza będzie płatna najpóźniej do dnia 1 lipca państwowego roku budżetowego (liczonego od 1 kwietnia do 31 marca), następującego po pobraniu drewna, a następne cztery do dnia 1 kwietnia każdego roku.

5. Kredyt będzie oprocentowany w wysokości 3% w stosunku rocznym, przyczem odsetki będą liczone od początku okresu budżetowego (1 kwietnia) następującego po dokonaniu tranzakcji kredytowej.

6. Zapłacenie skredytowanej należności winno być zabezpieczone wekslami gwarancyj-

nemi in blanco wraz z odpowiednią deklaracją o ich wypełnieniu przez Administrację Lasów Państwowych w razie niezapłacenia przez samorząd przypadającej raty.

7. Skredytowana należność za drewno od samorządów, którym Administracja Lasów Państwowych płaci podatki komunalne, może być zarachowana na poczet tych podatków na podstawie odpowiednich oświadczeń, wydanych przez samorządy.

Samorządy, które nie mają należności podatkowych od Administracji Lasów Państwowych mogą upoważnić Urzędy Skarbowe do przekazywania organom Administracji Lasów Państwowych należnych kwot z sum, wpływających na ich konto z pobieranych dodatków komunalnych do podatków państwowych, ewentualnie złożą zobowiązanie powiatowego związku samorządowego do spłacania należności za drewno.

8. Dyrekcja Naczelna L. P. ustala ogólną sumę skredytowanej należności za drewno, wydane samorządom do budowy szkół w okresie do 31.III.1937, na złotych 1.000 000 (jeden miljon), a na następne cztery okresy budżetowe, licząc od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku— po złotych 500.000.

Do czasu ostatecznego przydziału sum kredytu dla poszczególnych Dyrekcyj, który zostanie dokonany na podstawie rzeczywistego zapotrzebowania samorządów Dyrekcja Naczelna przeznacza prowizorycznie następujące kwoty:

dla Dyrekcji L. P.	w	Białowieży	75.000	zł.
„	we	Lwowie	75 000	„
„	w	Łucku	75.000	„
„	w	Poznaniu	25.000	„
„	w	Radomiu	40 000	„
„	w	Siedlcach	75.000	„
„	w	Toruniu	25.000	„
„	w	Warszawie	35.000	„
„	w	Wilnie	75.000	„

Bezpośrednio po otrzymaniu niniejszego zarządzenia winna Dyrekcja sporządzić, w porozumieniu z zainteresowanemi samorządami szczegółowe zestawienie potrzebnego w okresie do 31.III.1937 roku do budowy szkół drewna według poniższego wzoru.

Jednostka administr. L. P.	Instytucja samorządowa pobierająca drewno	Ilość drewna				Cena jednostk.	Suma zł.
		okrągłe	ciosane	tarte	razem		

9. Po zakończeniu pierwszego okresu to jest na dzień 1 kwietnia 1937 r., Dyrekcja przedstawi sprawozdanie z dokonanego wydatku drewna na kredyt do budowy szkół.

(—) Loret

DYREKTOR NACZELNY LASÓW PAŃSTWOWYCH

5.

PISMO OKÓLNE

z dnia 9 stycznia 1936 r.

o prenumerowaniu Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez związki samorządowe.

(GL. 48-38).

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Na podstawie okólników z dnia 5 lutego 1934 r. Nr. Nr. 14a i 14b (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 3, poz. 26) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaprzestało z dniem 1 marca 1934 r. bezpośredniego rozsyłania jawnych okólników i pism okólnych do władz podległych w formie osobnych odbitek i od tej chwili podaje te zarządzenia do wiadomości i stosowania wyłącznie za pośrednictwem Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który począł ukazywać się regularnie trzy razy miesięcznie.

Blisko dwuletnia praktyka ogłaszania podanym sposobem okólników i pism wykazała zupełną racjonalność nowego systemu przyczyniając się w znacznej mierze do zaoszczędzenia czasu, pracy i materjałów zużywanych poprzednio na powielanie zarządzeń zarówno w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych jak i w urzędach podległych, a regularne ukazywanie się poszczególnych numerów Dziennika z aktualnemi zarządzeniami w wydatnym stopniu zwiększyło liczbę jego prenumeratorów.

Pragnąc w dalszym ciągu ułatwić wszystkim związkom samorządowym aż do gmin wiejskich włącznie zapoznanie się z obowiązującemi przepisami i zarządzeniami, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje co następuje:

Bardzo szeroki zakres działania związków samorządowych, obejmujący w chwili obecnej właściwość niemal wszystkich resortów, powoduje konieczność ciągłego rozsyłania tym związkom szeregu rozporządzeń, okólników, zarządzeń, instrukcyj i t. p. W zasadzie teksty tych zarządzeń docierają najdalej do wydziałów powiatowych, które muszą je powielać i w tej formie dopiero przesyłać nadzorowanym zarządom gmin miejskich i wiejskich. Procedura ta, z natury rzeczy, opóźnia otrzymanie w gminach potrzebnych zarządzeń, przyczyniając się ponadto do zwiększenia nieprodukcyjnej pracy i wzrostu wydatków kancelaryjnych, związanych z przedrukiem i wysyłką wspomnianych zarządzeń.

Powyższe braki i niedogodności mogłyby być z gruntu usunięte, gdyby wszystkie związki samorządowe zaprenumerowały Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który od roku 1928 ogłasza nietylko wszystkie zarządzenia jawne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ale ponadto przedrukowywuje zarządzenia resortów zespolonych oraz w specjalnym

dziale umieszcza przedruki tych wszystkich norm, ukazujących się w Dzienniku Ustaw R. P. i Monitorze Polskim, które odnoszą się do zakresu działania władz administracji ogólnej. Z dniem 1 stycznia 1936 r. Dziennik Urzędowy zamierza rozszerzyć zakres publikacji i przedruków przez objęcie materjałów interesujących związki samorządowe do gmin miejskich i wiejskich włącznie.

Zaznaczyć należy również, iż stosownie do przeprowadzonych badań Dziennik Urzędowy dociera do urzędów najbardziej oddalonych w przeciągu 48 godzin od chwili wyjścia numeru z pod prasy, w zasadzie zaś egzemplarze Dziennika otrzymywane są przez prenumeratorów już na drugi dzień po wysyłce, wskutek czego tylko tą drogą zarządzenia władz naczelnych są najprędzej podawane do wiadomości wszystkim urzędom lokalnym.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych (Prezydentów Miast) o wydanie zalecenia, aby wszystkie związki samorządowe na terenie województwa zaprenumerowały od dnia 1 stycznia 1936 r. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z uwzględnieniem następujących zasad:

1) zgłoszenia prenumeraty potrzebnych egzemplarzy dla wydziału powiatowego, gmin wiejskich i zarządów miast niewydzielonych dokonuje dla całego powiatu wydział powiatowy,

2) dla uniknięcia zbędnej manipulacji; kosztów wysyłki i korespondencji prenumerata na warunkach podanych w niniejszem zarządzeniu musi być wpłacona przez wydział powiatowy jednorazowo w ciągu I kwartału za cały rok zgóry za wszystkie zaprenumerowane egzemplarze;

3) koszt prenumeraty ponoszą poszczególne związki samorządowe, jednak wyjątkowo słabym finansowo gminom wiejskim powinny przyjść z pomocą w opłaceniu prenumeraty wydziały powiatowe, które dzięki otrzymywaniu zarządzeń przez gminy wiejskie za pośrednictwem Dziennika Urzędowego zostaną znacznie odciążone zarówno pod względem zakresu wykonywanej pracy, jak i ponoszonych wydatków rzeczowych;

4) dla egzemplarzy, zaprenumerowanych zbiorowo w sposób podany w niniejszem zarządzeniu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustanawia specjalnie ulgową prenumeratę w wysokości 9 zł. rocznie zamiast zł. 12 pobieranych przy indywidualnem prenumerowaniu Dziennika Urzędowego. Biorąc pod uwagę, iż Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ukazuje się w ilości przynajmniej 40 numerów rocznie (około 700 stron), prenumerata w sumie 9 zł. musi być uznana jako minimalna z uwagi na zakres materjału w Dzienniku podawany.

W wykonaniu niniejszego zarządzenia zechcą Wydziały Powiatowe (P. P. Prezydenci Miast) najpóźniej *do dnia 20 stycznia 1936 r.* nadesłać bezpośrednio do administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Warszawa—Nowy Świat 69 zgłoszenia na prenumeratę, podając ilość egzemplarzy oraz dokładne adresy pocztowe poszczególnych gmin miejskich i wiejskich, do których Dziennik Urzędowy będzie bezpośrednio przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyłany.

(—) Kawecki
PODSEKRETARZ STANU

6.

PISMO OKÓLNE

z dnia 11 stycznia 1936 r.

w sprawie ankiet zlecanych urzędom zagranicznym.

(Nr. GL. 80-148).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów i Prezydentów Miast.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w uzupełnieniu swego okólnika Nr. 69 z dn. 31.VII. 1933 r. w sprawie korespondencji zagranicznej (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 12, poz. 162) podaje do wiadomości i stosowania okólnik Prezydjum Rady Ministrów Nr. 37 z dn. 30.XI. 1935 r. (Nr. 74-41/1) przyczem zwraca specjalną uwagę na potrzebę przedkładania Ministerstwu Spraw Wewnętrznych — o ile idzie o sprawy z tego resortu — projektowanych pism do urzędów zagranicznych o przeprowadzenie ankiety lub nadsyłanie perjodycznych sprawozdań celem skierowania tych pism — po stwierdzeniu ich konieczności — do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a następnie przez to Ministerstwo do właściwych urzędów zagranicznych.

(—) H. Kawecki
PODSEKRETARZ STANU

PREZYDJUM RADY MINISTRÓW
Warszawa,
dn. 30 listopada 1935 r.
Nr. 74-41/1.

W sprawie ankiet zlecanych urzędom zagranicznym.

OKÓLNIK Nr. 37.

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w Warszawie.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych stwierdziło, że władze i instytucje krajowe zbyt często zwracają się do urzędów zagranicznych R. P. z prośbą o przeprowadzanie ankiet i zbieranie materjałów nie pozostających w związku z bieżącą pracą podległych Ministerstwu Spraw Zagranicznych urzędów. Wnioski i żądania ankietowe władz i instytucyj krajowych częstokroć

nie są należycie uzasadnione i uzgodnione z właściwemi władzami naczelnemi; niejednokrotnie już po zebraniu materjałów wychodzi na jaw, że bądź to znajdują się one już w dyspozycji resortów właściwych dla danego zagadnienia, bądź też okazują się one zbyteczne.

Ten stan rzeczy sprzeciwia się ekonomji pracy oraz powoduje przeciążenie urzędów zagranicznych. Wobec tego proszę Pana Ministra o wydanie zarządzeń, aby:

1) podległe Panu Ministrowi władze, urzędy i instytucje ograniczyły do niezbędnego minimum wszelkie ankiety t. j. zapytania, kierowane do kilku przynajmniej urzędów zagranicznych w sprawach o charakterze specjalnego zainteresowania, wychodzących poza ramy bieżących informacyj i wymagających zebrania źródłowego materjału;

2) ankiety niezbędne kierowane były do właściwych władz naczelnych, które po stwierdzeniu ich konieczności zwracać się będą do Ministerstwa Spraw Zagranicznych dla przesłania ich właściwym urzedom zagranicznym.

Odmienny tryb postępowania stosują:

a) Ministerstwo Przemysłu i Handlu i Państwowy Instytut Eksportowy, które ankiety gospodarcze kierować mogą do urzędów zagranicznych po uprzedniem uzgodnieniu ich treści z Ministerstwem Spraw Zagranicznych;

b) Izby Przemysłowo-Handlowe, które ankiety gospodarcze mogą przesyłać do urzędów zagranicznych za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych;

c) inne instytucje samorządu gospodarczego oraz instytucje prywatno-gospodarcze, które ankiety dotyczące organizacji eksportu polskiego kierować winny za pośrednictwem Państwowego Instytutu Eksportowego.

Za PREZESA RADY MINISTRÓW
(—) W. Grzybowski
PODSEKRETARZ STANU

Warszawa,
dn. 11 stycznia 1936 r.
Nr. GL. 80-148.

Ankiety zlecane urzędom zagranicznym (§ 164 Regulaminu Min. Spraw Wewn.).

P. P. Dyrektorom (Gabinetu, Departamentów, Biur), Naczelnikom Wydziałów, Urzędnikom Referującym Zarządu Centralnego Min. Spraw Wewnętrznych.

Powyższe pismo Nr. GL. 80-148 podaje się do wiadomości i odpowiedniego stosowania przyczem ustęp 3-ci § 164 Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych otrzymuje brzmienie następujące:

„(3) Poza tem wszelkie zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych względnie podległych mu władz, skierowane do kilku przynajmniej urzędów zagranicznych o przeprowadzenie: a) ankiet wychodzących poza ramy bieżących informacyj i wymagających zebrania źródłowego materjału, lub też b) zarządzenia mające na celu perjodyczne nadsyłanie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych względnie władzom mu podległym przez urzędy zagraniczne sprawozdań (informacyj) w pewnych konkretnych sprawach — winny być — po uprzedniem stwierdzeniu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych co do zarządzeń władz podległych ich konieczności, kierowane do Ministerstwa Spraw Zagranicznych celem przesłania ich właściwym urzędom zagranicznym".

(—) Kawecki
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują ponadto:

P. Komendant Główny Policji Państwowej,
P. Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego,
P. Dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza.

7.

PISMO OKÓLNE

z dnia 11 stycznia 1936 r.

o zakończeniu akcji obniżenia opłat targowych, rzeźnianych, lekarsko-weterynaryjnych i t. p., pobieranych przez miasta.

(Nr. Apr. 60-1-9)

Do

P. P. Wojewodów, Starostów i Prezydentów Miast.

Na podstawie otrzymywanych sprawozdań, dotyczących akcji obniżania i unormowania opłat, pobieranych przez miasta za obsługę obrotu zwierzętami rzeźnemi i mięsem, stwierdziłem, że w niektórych ośrodkach postępuje ona zbyt opornie i nie dała dotychczas pozytywnego rezultatu.

W szczególności w odniesieniu do rzeźni w większych miastach nie zostały zastosowane wytyczne, zawarte w instrukcji z dn. 4.IV r. ub. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 15 z dn. 10.V.35 r.), które poleciłem traktować, jako bezwzględnie obowiązujące.

Dotyczy to również niektórych mniejszych miast, których postępowanie w zakresie opłat staje się szczególnie rażące i niedopuszczalne na tle uporządkowanych już stosunków w innych tego rodzaju ośrodkach.

Stan ten świadczy o niedostatecznym nadzorze w tej dziedzinie, względnie o zbyt powolnem usuwaniu trudności lokalnych, które wyzyskiwane są, jako usprawiedliwiające zwłokę, albo też o braku pozytywnych prac w kierunku uzyskania oszczędności w kosztach prowadzenia rzeźni, oraz zapewnienia równowagi budżetu danego miasta, bez korzystania z nadmiernych

nadwyżek budżetowych rzeźni i targowisk zwierzęcych.

Powyższe znajduje potwierdzenie również we wnioskach Komisji Międzyministerjalnej do Współpracy z Samorządem Gospodarczym, w oparciu o które Komitet Ekonomiczny Ministrów uchwałą z dnia 16 XII.35 r. poleca:

„doprowadzić do zakończenia akcji obniżenia opłat, pobieranych przez miasta za obsługę obrotu zwierzętami rzeźnemi i mięsem, prowadzonej w myśl instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 4.IV.1935 r., a w szczególności do:

1. wydzielania budżetów targowisk zwierzęcych z ogólnych budżetów admin. związków samorządowych,
2. wydzielania wpływów i wydatków, związanych z nadzorem lekarsko-weterynaryjnym w budżetach rzeźni miejskich,
3. obniżenia do granic, gwarantujących jedynie pokrycie kosztów własnych, skalkulowanych najoszczędniej opłat:
   a) za świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt;
   b) za korzystanie z targowisk zwierzęcych;
   c) za prawo uboju i korzystanie z urządzeń rzeźni. (Dotyczy to targowisk i rzeźni, których urządzenia są dostateczne i nie wymagają koniecznych uzupełnień i inwestycyj);
   d) za nadzór lekarsko-weterynaryjny przy uboju w miejscowej rzeźni;
   e) za nadzór lekarsko-werynaryjny nad mięsem uboju pozamiejscowego oraz za korzystanie ze specjalnych urządzeń rzeźni w związku z tym nadzorem;
   f) za nadzór sanitarno-weterynaryjny nad obrotem mięsa i jego przetworów, oraz
   g) wszelkich innych opłat miejskich za obsługę obrotu zwierzętami rzeźnemi, mięsem i jego przetworami;
4. doprowadzenia urządzeń małych targowisk i rzeźni do niezbędnego poziomu technicznego i sanitarno-weterynaryjnego w granicach możliwości budżetowych tych targowisk i rzeźni w okresie najbliższego 5 lecia".

Powyższe wytyczne polecam zrealizować w okresie do końca marca 1936 r., określając ten termin, jako nieprzekraczalny.

W odniesieniu do miast, znajdujących się w szczególnie ciężkiej sytuacji finansowej — zezwalam na rozłożenie na okres 3-ch lat stopniowej likwidacji nadmiernych nadwyżek budżetowych, odrzucanych przez rzeźnie, o ile względy budżetowe istotnie nie pozwalają na szybsze uregulowanie sprawy. I w tych wypadkach należy jednak bezwarunkowo, co najmniej 25% dotychczasowej nadwyżki (w/g wykonania budżetu 1934/35) przeznaczyć na obniżenie opłat w pozycjach, które pozostały jeszcze nadmiernie wysokie.

Należy, w każdym razie w miastach, w których przebieg akcji był dotychczas szczególnie trudny, obniżyć opłaty przez niepobieranie od żywca i mięsa, do poziomu niższego o niemniej niż 45% w stosunku do wysokości tychże opłat w latach 1928 — 1930, t. j. odpowiednio do spadku ogółu cen hurtowych w tym okresie.

Prowadzona konsekwentnie przez Rząd akcja obniżenia opłat i kosztów, ponoszonych przez przetwórstwo i handel ma na celu w końcowym swym efekcie, poprzez zmniejszenie nadmiernej rozpiętości, trwałą obniżkę cen najważniejszych produktów spożycia, które uzupełnić muszą wykaz cen artykułów już obniżonych.

Jednym z zasadniczych i kategorycznych postulatów tej akcji jest jej terminowość.

Z tych względów również obniżenie i unormowanie opłat, pobieranych przez miasta za obsługę obrotu żywcem i mięsem, jako akcja bezpośrednio związana z realizacją polityki rządowej — ma ona bowiem wyraźny i znaczny wpływ na koszty wymiany towarowej w zakresie żywca i mięsa — musi być ukończona i zamknięta jak najrychlej.

W wypadkach niedostatecznego obniżenia omówionych opłat, właściwa władza nadzorcza powinna — na podstawie art. 28 ust. 3) ustawy z dnia 11.VIII.1923 r. o tymcz. uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) w brzmieniu art. 5 pkt. 7 dekretu z dn. 3 XII.1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnemi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 541) — wyznaczyć opłaty najpilniej wymagające rewizji i kategorycznie zażądać odpowiedniego ich obniżenia w określonym terminie.

Nadzór nad ścisłem i konsekwentnem wykonaniem niniejszego zarządzenia zlecam Panu Wojewodzie i zaznaczam, że w wypadkach uchylenia się któregokolwiek ze związków samorządowych od wykonania ciążących na nim w tym zakresie obowiązków, oraz stwierdzonego braku właściwych w takich wypadkach zarządzeń władz nadzorczych, żądać będą sprawozdania Pana Wojewody, jako odpowiedzialnego za rezultaty akcji.

Sprawozdania o wynikach akcji oczekuję w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1.IV.1936 r. i polecam uwzględnić w niem również te materjały, których dotychczas nie otrzymałem w związku z zarządzeniami przedmiotowemi Nr. Apr. 60/1-7 z dnia 4 kwietnia 1935 r.

Zarządzenie niniejsze uzupełnia zdanie ostatnie ustępu czwartego okólnika Nr. 1 z dnia 2.I r. b. N. SF. 11/15/5 o gospodarce finansowo-budżetowej oraz ustalaniu i zatwierdzaniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1936/37.

(—) Wł. Raczkiewicz
MINISTER

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 3 stycznia Nr. 1 Rok 1936

Poz. 1. Ustawa z dnia 2 stycznia 1936 r. o amnestji.

Art. 1. Dla upamiętnienia wprowadzenia w życie ustawy konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1935 r. udziela się sprawcom i uczestnikom niektórych przestępstw amnestji, na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 2. (1) Puszcza się w niepamięć i przebacza spośród przestępstw zwykłych — wszystkie wykroczenia, dokonane przed dniem 11 listopada 1935 r.

(2) Puszcza się w niepamięć i przebacza następujące przestępstwa skarbowe, dokonane przed dniem 11 listopada 1935 r.:

1) spośród przestępstw, do których stosuje się przepisy ustawy karnej skarbowej z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 355):

a) przestępstwa porządkowe,

b) przestępstwa, polegające na uszczupleniu dochodu skarbowego, jeżeli podstawa wymiaru kary nie przekracza kwoty 200 złotych,

c) przestępstwa, polegające na naruszeniu zakazu przywozu, wywozu lub przewozu towaru, jeżeli wartość towaru nie przekracza kwoty 500 złotych,

d) przestępstwa, za które grozi wyłącznie zasadnicza kara pieniężna do 1000 złotych,

e) przestępstwa, określone w ustawie karnej skarbowej — w art. 49 § 2, w art. 57 § 3, jeżeli przestrzeń gruntu nie przenosi dwóch metrów kwadratowych, w art. 60 w związku z art. 57 § 1, w art. 67 § 3, 69, 92 § 1, 96, oraz w art. 114, jeżeli loterję urządzono i prowadzono na cele społeczne, tudzież nabycie sztucznych środków słodzących, przewidziane w art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 797), jeżeli ilość nabytych środków nie przekracza dwóch gramów;

2) spośród przestępstw, określonych w innych przepisach o daninach publicznych — te, za które grozi wyłącznie kara pieniężna do 1000 złotych, albo kara grzywny do tej wysokości.

(3) W sprawach o przestępstwa, określone w ust. (1) i (2), postępowania nie wszczyna się, postępowanie wszczęte podlega umorzeniu, kary zaś, niewykonane w całości lub w części, darowuje się; przepadek przedmiotów i narzędzi przestępstwa można jednak orzec tytułem środka zabezpieczającego.

Art. 3. W sprawach o zbrodnie i występki, które dokonane zostały przed dniem 11 listopada 1935 r. oraz należą do właściwości sądów powszechnych i wojskowych:

1) darowuje się niewykonane w całości lub w części kary grzywny, oraz kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze nie powyżej 6 miesięcy;

2) łagodzi się o połowę kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej 6 miesięcy, lecz nie ponad 3 lata;

3) łagodzi się o jedną trzecią część kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej 3 lat, lecz nie ponad 5 lat;

4) zamienia się karę śmierci na karę dożywotniego więzienia.

Art. 4. W sprawach o popełnione z pobudek politycznych zbrodnie i występki, które dokonane zostały przed dniem 11 listopada 1935 r. oraz należą do właściwości sądów powszechnych:

1) darowuje się niewykonane w całości lub w części kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze nie powyżej 2 lat;

2) łagodzi się o połowę kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej 2 lat, lecz nie ponad 5 lat;

3) łagodzi się o jedną trzecią część kary pozbawienia wolności, orzeczone w rozmiarze powyżej 5 lat, lecz nie ponad 10 lat;

4) zamienia się karę śmierci na karę dożywotniego więzienia.

Art. 5. (1) W sprawach o przestępstwa, określone w art. 43 — 48 kodeksu karnego wojskowego i dokonane przed dniem 30 marca 1923 r., darowuje się niewykonane w całości lub w części kary pozbawienia wolności.

(2) Nie wszczyna się postępowania, a wszczęte podlega umorzeniu co do przestępstw, wymienionych w ust. (1), jeżeli sprawca w ciągu roku od wejścia w życie niniejszej ustawy znajdzie się w rozporządzeniu władzy celem uregulowania swego stosunku do służby wojskowej.

Art. 6. (1) Nie stosuje się amnestji, przewidzianej w art. 2 — 5, do:

1) przestępstw przeciwko głosowaniu w sprawach publicznych (rozdział XX kodeksu karnego);

2) fałszowania pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych i narzędzi mierniczych (rozdział XXVII kodeksu karnego), z wyjątkiem występku, określonego w art. 178 kodeksu karnego,

3) stręczenia do nierządu i innego rodzaju ciągnienia zysku z nierządu drugiej osoby (art. 208 — 212 kodeksu karnego);

4) przestępstw, określonych w art. 244 kodeksu karnego oraz w art. 7 i 8 ustawy z dnia 22 czerwca 1923 r. w przedmiocie substancji i przetworów odurzających (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 559);

5) zniesławień (art. 255 kodeksu karnego), popełnionych w treści druku;

6) przestępstw na szkodę Skarbu Państwa, samorządów, instytucyj prawa publicznego, przedsiębiorstw państwowych i samorządowych,, tudzież wszelkich organizacyj, działających z udziałem finansowym Skarbu Państwa, albo korzystających z jego gwarancji lub pomocy finansowej, — jeżeli przestępstwo popełnił umyślnie funkcjonarjusz urzędu państwowego, żołnierz,

albo osoba, pozostająca w służbie jednej z powyższych instytucyj;

7) wykroczeń z art. 58 i 59 prawa o wykroczeniach;

8) występków z art. 51 prawa czekowego (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 100, poz. 927);

9) przestępstw, określonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o rejestrowym zastawie rolniczym (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 360);

10) przestępstw, określonych w ustawie z dnia 14 marca 1932 r. o rejestrowym zastawie drzewnym (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317);

11) przestępstw, określonych w art. 47 i 48 prawa o broni, amunicji i materjałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 807);

12) zbrodni i występków, określonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 851);

13) przestępstw skarbowych, z wyjątkiem wymienionych w art. 2 ust. (2) niniejszej ustawy;

14) przestępstw, określonych w art. 103 i 104 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 455), chyba że sprawca w ciągu roku od wejścia w życie niniejszej ustawy znajdzie się w rozporządzeniu władzy celem uregulowania swego stosunku do służby wojskowej;

15) przestępstw, określonych w art. 105 i 106 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 455) oraz w art. 51 i 52 kodeksu karnego wojskowego;

16) przestępstw, określonych w art. 46 i 47 kodeksu karnego wojskowego, z wyjątkiem przypadków, objętych przepisem art. 5 niniejszej ustawy;

17) naruszeń karanych przez władzę przełożoną i dyscyplinarną.

(2) Nie stosuje się amnestji, przewidzianej w art. 3 i 4, do osób, które ścigane były listami gończemi spowodu uchylenia się od wykonania prawomocnego wyroku.

(3) Nie stosuje się amnestji, przewidzianej w art. 3, w przypadkach powrotu do przestępstwa oraz do przestępców zawodowych lub z nawyknienia (art. 60 kodeksu karnego).

Art. 7. (1) W sprawach o wymienione poniżej przestępstwa leśne, dokonane przed dniem 11 listopada 1935 r., udziela się amnestji wyłącznie na zasadach następujących:

a) darowuje się niewykonane w całości lub w części kary pozbawienia wolności, grzywny i kary pieniężne, orzeczone za przestępstwa z art. 624 — 627 kodeksu karnego 1903 r.;

b) darowuje się niewykonane w całości lub w części kary pozbawienia wolności i grzywny, orzeczone za przestępstwa, przewidziane w ustawie o kradzieżach leśnych z 15 kwietnia 1878 r. (Zb. ust. pr., str. 222).

(2) Umorzenie sprawy o przestępstwo, określone w ust. (1), może nastąpić tylko za zgodą pokrzywdzonego.

Art. 8. (1) W razie zbiegu przestępstw, podlegających amnestji, sąd stosuje amnestję do kar wymierzonych za zbiegające się przestępstwa, poczem orzeka karę łączną według zasad ogólnych.

(2) W razie zbiegu przestępstwa, podlegającego amnestji, z przestępstwem amnestji nie podlegającem, sąd nie stosuje amnestji do poszczególnych zbiegających się przestępstw, lecz może karę łączną złagodzić według słusznego uznania.

(3) Jeżeli w przypadku, wymienionym w ust. (1) lub (2), sąd orzekał na podstawie ustawy karnej z 1852 r., o zastosowaniu amnestji rozstrzyga przestępstwo, zagrożone najsurowszą karą.

(4) Przepisy ust. (1) i (2) nie wyłączają możności umorzenia postępowania co do poszczególnych zbiegających się przestępstw, które podlegają amnestji.

Art. 9. W razie zajścia warunków do zarządzenia wykonania warunkowo zawieszonej kary, darowanej na mocy niniejszej amnestji, sąd zarządzi utrzymanie w rejestrach karnych wpisu o skazaniu.

Art. 10. (1) Sąd może postępowania nie wszczynać lub postępowanie wszczęte umorzyć, jeżeli według okoliczności danego przypadku należałoby wymierzyć karę w rozmiarze, takim, że podlegałaby darowaniu z mocy przepisu art. 3 pkt. 1) lub art. 4 pkt. 1) niniejszej ustawy.

(2) Zaniechanie lub umorzenie postępowania, toczącego się z urzędu, nastąpić może tylko na podstawie wniosku prokuratora; w sprawach, należących do właściwości sądów grodzkich, uprawniony do złożenia wniosku jest prokurator okręgowy, w sprawach zaś, należących do właściwości wojskowych sądów rejonowych — oficer sądowy.

Art. 11. (1) Umorzenie postępowania sądowego na podstawie przepisów niniejszej ustawy będzie uchylone, jeżeli osoba, przeciwko której postępowanie toczyło się, oświadczy w terminie zawitym czternastodniowym od zawiadomienia o umorzeniu, że żąda przeprowadzenia postępowania.

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy spraw, należących do właściwości władz administracyjnych.

Art. 12. W sprawach, ściganych z oskarżenia prywatnego lub na wniosek, zaniechanie i umorzenie postępowania nastąpić może wtedy tylko, jeżeli oskarżyciel prywatny lub uprawniony do złożenia wniosku nie oświadczy w ciągu dwóch miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy, że żąda przeprowadzenia postępowania.

Art. 13. W razie umorzenia postępowania na podstawie przepisów niniejszej ustawy, koszty postępowania ponosi:

a) w sprawach toczących się z urzędu — Skarb Państwa, z wyjątkiem kosztów, wymienio-

nych z art. 587 pod lit. h) kodeksu postępowania karnego;

b) w sprawach z oskarżenia prywatnego — każda ze stron i Skarb Państwa, w granicach wydatków przez siebie wyłożonych; zaliczkę zwraca się w kwocie, pozostałej po pokryciu kosztów postępowania.

Art. 14. (1) Przepisy ustawy niniejszej stosuje się do osób, które korzystały z ogólnego lub szczególnego aktu łaski o tyle tylko, o ile poprzedni akt łaski przyznawał osobom tym ulgi w mniejszym rozmiarze.

(2) Przepisy ustawy niniejszej stosuje się odpowiednio do przestępstw, które zakwalifikowano według ustaw dawnych.

Art. 15. (1) Amnestję stosuje władza, przed którą toczy się postępowanie, albo władza zarządzająca wykonanie orzeczenia, jeżeli nie zastosowano jej już przy wydaniu orzeczenia.

(2) W przypadku, określonym w art. 8 niniejszej ustawy, amnestję stosuje postanowieniem sąd pierwszej instancji, właściwy według zasad ogólnych, jeżeli nie zastosowano jej już przy wydaniu wyroku.

Art. 16. (1) Na postanowienia sądów powszechnych i uchwały sądów wojskowych co do stosowania amnestji niniejszej służy zażalenie do jednej bezpośrednio wyższej instancji.

(2) Rozstrzyganie zarzutów i wątpliwości, powstałych w związku ze stosowaniem niniejszej amnestji przy wykonywaniu wyroków sądów powszechnych i wojskowych, odbywa się według art. 555 kodeksu postępowania karnego.

Art. 17. W postępowaniu przed władzami administracyjnemi stosuje się odpowiednio przepis art. 16 ust. (1) niniejszej ustawy, przyczem zażalenie rozstrzyga ostatecznie władza bezpośrednio przełożona nad władzą, zarządzającą wykonanie orzeczenia.

Art. 18. Wykonanie niniejszej ustawy poporucza się Ministrowi Sprawiedliwości i innym ministrom we właściwym im zakresie działania.

Art. 19. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 2. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 2 grudnia 1935 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 26 marca 1935 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 181) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 307) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszemi przepisami prawnemi oraz ustawą z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 181).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 2 grudnia 1935 r. (poz. 2).

USTAWA

z dnia 18 marca 1932 r.

o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.

Art. 1.

(1) Uprawnienia, określone w ustawie niniejszej, nadaje się dzierżawcom i poddzierżawcom w odniesieniu do gruntów, podlegających działaniu ustawy z 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 741) w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, a w szczególności zmiany niektórych przepisów ustawy z 2 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 346) oraz ustawy z 18 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 165) ze zmianami, wprowadzonemi rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 195), ustawą z 19 lutego 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 134) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 12 września 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 507). Ponadto uprawnienia te przysługują wszystkim tym dzierżawcom i poddzierżawcom, którzy wydzierżawili grunty po dniu 18 lipca 1919 r., a przed 28 sierpnia 1924 r., o ile poza tem zachodzą warunki, przewidziane w wyżej powołanych przepisach o ochronie drobnych dzierżawców rolnych, i o ile grunty znajdują się jeszcze w posiadaniu osób, uprawnionych do wykupu.

(2) Uprawnienia, określone w ustawie niniejszej, przysługują w szczególności:

a) dzierżawcom lub poddzierżawcom, przeniesionym na mocy ustaw i rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej na inne równowartościowe działki;

b) pozostałemu przy życiu małżonkowi i spadkobiercom w linji prostej, podlegającego ochronie dzierżawcy lub poddzierżawcy, zmarłego w czasie trwania dzierżawy, w okresie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, bądź w czasie postępowania wykupowego, którzy pozostawali ze zmarłym we wspólnem gospodarstwie, względnie przez tegoż byli utrzymywani;

c) tym prawnym następcom pierwotnych dzierżawców i poddzierżawców, którzy weszli w posiadanie danych gruntów za zgodą właściciela.

Art. 2.

(1) Dzierżawcom, określonym w art. 1, służy prawo nabycia dzierżawionych gruntów wraz ze znajdującemi się na nich zabudowaniami.

(2) Cenę nabycia gruntów, jeżeli strony nie umówią się inaczej, ustala się według zasad, sto-

sowanych przy określaniu ceny sprzedażnej parcelowanych gruntów państwowych.

(3) Budynki, podlegające wykupowi, lub materjał, wydany dzierżawcom na ich pobudowanie, będą w braku porozumienia pomiędzy stronami oszacowane przez starostę według rzeczywistej wartości w dniu oszacowania.

(4) Grunty, co do których zapadło z mocy niniejszej ustawy orzeczenie wykonalne właściwej władzy (art. 7), zalicza się na poczet planu parcelacyjnego przewidzianego w art. 12 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Art. 3.

Dzierżawcy, którzy prócz gruntów, określonych w art. 1, posiadają grunty tytułem własności, mogą nabyć na mocy ustawy niniejszej taki obszar dzierżawionych gruntów, który wraz z gruntami, posiadanemi tytułem własności, nie będzie przekraczał norm, wskazanych w cz. 1 art. 50 ustawy z 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1). Do norm tych nie wlicza się kompletnych nieużytków.

Art. 4.

(1) W przypadkach, uzasadnionych względami obrony Państwa, o ile wykup ma dotyczyć gruntów państwowych, lub koniecznością racjonalnego urządzenia rolnego gospodarstw tak właściciela gruntów, jak i dzierżawcy, jeżeli nie będą mogły być zastosowane przepisy ust. (1) art. 19 niniejszej ustawy, może być wypłacona dzierżawcy przez właściciela gruntów odprawa w wysokości 1/4 ceny dzierżawionych gruntów, ustalonej według zasad, stosowanych przy określaniu ceny sprzedażnej parcelowanych gruntów państwowych z tym skutkiem, że stosunek dzierżawny rozwiązuje się, a dzierżawcy nie służy prawo nabycia dzierżawionej ziemi. O dopuszczalności takiego rozwiązania stosunku dzierżawnego decyduje w każdym wypadku starosta na wniosek właściciela gruntu lub dzierżawcy.

(2) Postanowienia ust. (1) nie mogą być stosowane w przypadku, gdy dzierżawca na dzierżawionych gruntach posiada własne budynki. Jeżeli jednak postanowienie ustępu pierwszego (1) stosuje się w przypadkach, uzasadnionych względami obrony Państwa, dzierżawca, mimo posiadania na dzierżawionej działce własnych budynków, nie korzysta z prawa nabycia tej działki, natomiast służy mu prawo do otrzymania, prócz odprawy, odszkodowania za budynki w wysokości, określanej według zasad ustępu trzeciego (3) art. 2.

Art. 5.

Uprawnienia, określone w ustawie niniejszej, nie służą osobom:

a) które nie są obywatelami polskimi,

b) karanym sądownie za przestępstwo przeciwko Państwu Polskiemu, o ile orzeczono sądownie karę pozbawienia wolności nie mniejszą niż dwa lata, lub karanym sądownie za przestępstwo dezercji z wojska polskiego.

Art. 6.

Wykup gruntów przez dzierżawców następuje bądź w drodze umowy, bądź też w trybie postępowania przymusowego.

Art. 7.

Orzekanie w sprawach, wynikających z ustawy niniejszej, należy w pierwszej instancji do starostów, w drugiej zaś instancji do wojewódzkich komisyj ziemskich.

Art. 8.

W postępowaniu zarówno umownem, jak i przymusowem, dotyczącem gruntów państwowych, Skarb Państwa reprezentuje władza, pod której zarządem dany grunt pozostaje.

Art. 9.

(1) W postępowaniu zarówno umownem, jak i przymusowem, dotyczącem gruntów, należących do ordynacyj, lub nieruchomości, związanych węzłami substytucji powierniczej albo ograniczeniami własności, stale do tych nieruchomości przywiązanemi, postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie bez względu na szczegółowe postanowienia ustawowe, statutowe lub umowne, ograniczające prawo rozporządzenia daną nieruchomością.

(2) Cena wykupu gruntów, określonych w ust. (1), winna być wpłacona bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego. Bank ten otrzymane kwoty, po potrąceniu z nich wszystkich zaległych podatków państwowych, ulokuje w papierach, którym służy prawo bezpieczeństwa pupilarnego, i złoży te papiery w depozycie Banku Polskiego jako stały fundusz, podlegający ograniczeniom własności, dotyczącym nieruchomości ziemskiej, z której grunty zostały wykupione.

Art. 10.

Na żądanie obu lub jednej ze stron, a w miarę potrzeby z urzędu, właściwa władza (art. 7) wzywa rzeczoznawców na koszt tej strony, która żądała powołania rzeczoznawców, a jeżeli powołania żądały obie strony, lub jeżeli powołanie nastąpiło z urzędu — na koszt obu stron w równych częściach, jeżeli pomiędzy stronami nie nastąpiło porozumienie co do innego podziału kosztów.

Art. 11.

Jeżeli na podstawie złożonych przez strony dokumentów lub na podstawie zgodnych oświadczeń stron nie można ustalić dokładnie obszaru i granic gruntów, które mają ulec wykupowi, a strony w wyznaczonym im terminie nie przedstawią niezbędnych dowodów pomiarowych, właściwa władza (art. 7) może zarządzić przeprowadzenie pomiarów z urzędu. Koszty pomiarów ponoszą obie strony po połowie.

Art. 12.

(1) Umowy o wykup gruntów winny być zawierane w formie aktu notarjalnego lub aktu prywatnego, sporządzonego w obecności dwóch niezainteresowanych świadków; podpisy stron

i świadków na akcie prywatnym winny być uwierzytelnione przez notarjusza, urząd gminny, powiatową władzę administracji ogólnej lub przez sąd. Umowy te podlegają zatwierdzeniu przez właściwą władzę (art. 7).

(2) Umowę, zawartą zgodnie z przepisami ust. (1), jedna ze stron przedstawia staroście celem zatwierdzenia. Po złożeniu umowy temu urzędowi, nie może być ona z woli stron rozwiązana.

(3) Umowy, których zatwierdzenia odmówi właściwa władza (art. 7), uważa się za pozbawione skutków prawnych z mocy samego prawa.

Art. 13.

Właściwa władza (art. 7) odmówi zatwierdzenia umowy, która:

a) dotyczy stosunku, nie objętego ustawą niniejszą, lub zawarta została przez osoby niewłaściwe,

b) powoduje szachownicę gruntów, której możnaby uniknąć przez zastosowanie postanowień art. 19.

Art. 14.

(1) Postępowanie przymusowe zaczyna się z chwilą wniesienia podania do właściwego starosty przez dzierżawcę lub właściciela gruntu.

(2) Prawo składania podań wygasa z dniem 1 kwietnia 1936 r.

Art. 15.

(1) W toku postępowania przymusowego, a przed uprawomocnieniem się orzeczenia starosty lub wydaniem orzeczenia przez wojewódzką komisję ziemską, strony mogą zawrzeć umowę dobrowolną co do wykupu dzierżawionych runtów. W razie przedstawienia staroście lub wojewódzkiej komisji ziemskiej takiej umowy, postępowanie przymusowe ulega zawieszeniu, a po zatwierdzeniu umowy umarza się.

(2) Postępowanie przymusowe, wszczęte na wniosek właściciela dzierżawionego gruntu, umarza się, jeżeli dzierżawca złoży oświadczenie, że zrzeka się uprawnienia do wykupu gruntów. Zrzeczenie się wykupu nie ogranicza uprawnień dzierżawcy, wynikających z przepisów o ochronie drobnych dzierżawców rolnych.

Art. 16.

(1) Ustalona w trybie postępowania przymusowego cena wykupu dzierżawionego gruntu winna być złożona do depozytu sądu dla wypłacenia komu z prawa należy, stosownie do przepisów ustawy postępowania cywilnego o podziale funduszów, osiągniętych ze sprzedaży przymusowej majątku nieruchomego.

(2) Przepisy ust. (1) nie będą stosowane, o ile dotychczasowy właściciel gruntu, podlegającego wykupowi, przedstawi zgodę wszystkich wierzycieli hipotecznych na wypłacenie mu ceny wykupu, a także w przypadku, gdy na nieruchomości, do której należy grunt nabyty, niema żadnych obciążeń hipotecznych.

(3) Z chwilą złożenia do depozytu lub wypłaty w myśl ust. (2) całkowitej ceny wykupu, lub pierwszej jej raty (ust. (2) art. 17, wszelkie dotychczasowe obciążenia hipoteczne i rzeczowe przechodzą na cenę wykupu, zaś grunt wykupiony jest wolny od dotychczasowych obciążeń hipotecznych i rzeczowych. Przepis ten nie dotyczy służebności, których pozostawienie właściwe władze (art. 7) uznają za konieczne ze względów gospodarczych.

(4) Przepisy artykułu niniejszego nie mają zastosowania:

a) jeżeli uprawnionym do otrzymania ceny wykupu jest Skarb Państwa. W tych przypadkach Skarb Państwa przejmuje wszelkie ciężary i wierzytelności, zaś grunt wykupiony wolny jest od dotychczasowych obciążeń hipotecznych i rzeczowych;

b) jeżeli chodzi o obciążenia na rzecz instytucyj kredytu długoterminowego. Instytucje kredytu długoterminowego obowiązane są na żądanie starosty złożyć w ciągu jednego miesiąca projekt podziału i segregacji pożyczek, ciążących na nieruchomości, objętej danem postępowaniem. Pożyczki te będą rozsegregowane pomiędzy częścią, pozostającą u właściciela, a poszczególnemi działkami, podlegającemi wykupowi na mocy ustawy niniejszej. Projekt segregacji podlega zatwierdzeniu łącznie z decyzją o wykupie. Jeżeli projekt taki w ciągu miesiąca przez daną instytucję nie zostanie złożony, władze ziemskie sporządzą projekt podziału i segregacji pożyczek, ciążących na nieruchomości, objętej postępowaniem zgodnie ze statutem danej instytucji.

Art. 17.

(1) Dzierżawcom, którzy nie mają możności uiścić jednorazowo należnej ceny wykupu, bądź ustalonej w drodze umowy, bądź też w trybie postępowania przymusowego, może być przyznana pomoc kredytowa z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

(2) Jeżeli kredyt, przewidziany w ust. (1), nie zostanie przyznany, lub przyznany zostanie tylko w części, starosta może w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, ustaloną w postępowaniu przymusowem cenę wykupu, lub resztę tej ceny rozłożyć na spłaty najwyżej 15-letnie w ratach półrocznych, przy odpowiedniem zabezpieczeniu hipotecznem na nabytych gruntach. Do poszczególnych rat ma odpowiednie zastosowanie art. 16. Wraz z ratami półrocznemi pobierane będą odsetki od zakredytowanej sumy w wysokości 3% w stosunku rocznym. Termin płatności pierwszej raty przypada po upływie 3 lat od daty wykonalności orzeczenia, ustalającego cenę wykupu; w tym 3-letnim okresie czasu nabywca winien uiszczać corocznie zgóry odsetki od ceny wykupu w wysokości 3% w stosunku rocznym.

Art. 18.

(1) Wykonalne orzeczenie właściwej władzy (art. 7), zatwierdzające umowę stron lub kończące postępowanie przymusowe, łącznie z dowodem wypłaty (złożenia do depozytu) ceny wykupu, a w razie przyznania kredytu na zasadzie art. 17 — łącznie z zaświadczeniem władzy ziemskiej lub Państwowego Banku Rolnego o przy-

znaniu kredytu lub o rozłożeniu należności na raty stanowi tytuł własności do gruntu wykupionego.

(2) Z wnioskiem o dokonanie czynności hipotecznych, wynikających z ustawy niniejszej, wystąpić może każda ze stron lub właściwy starosta na koszt strony zainteresowanej.

Art. 19.

(1) Grunty dzierżawione, podlegające wykupowi, a tworzące enklawę lub położone w szachownicy z innemi gruntami właściciela, ulegają zamianie na inne grunty tegoż właściciela, odpowiadające pod względem wartości rolniczej działkom dzierżawionym.

(2) Działki, na których wzniesione są trwałe budynki, mogą być zamienione na inne tylko za zgodą dzierżawcy. W tym wypadku przenoszącym zabudowania służy prawo do pomocy kredytowej narówni z uczestnikami scalenia. Zgody dzierżawcy na zamianę działek nie wymaga się, o ile właściciel zobowiąże się do pokrycia kosztów przeniesienia budynków w kwocie, ustalonej przez starostę.

Art. 20.

(1) Na wniosek pozwanego rozpatrywanie wytoczonych w sądach spraw o eksmisję z gruntów dzierżawionych lub wykonywanie prawomocnych wyroków, zapadłych w tych sprawach, ulega wstrzymaniu, jeżeli przyczyną wypowiedzenia ich nie były wypadki, przewidziane w art. 7, 8 i 8a ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 741) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 195), a stronie pozwanej wyznaczony będzie termin co najmniej 2-miesięczny do przedłożenia zaświadczenia, przewidzianego w ust. (2). W razie przedłożenia tego zaświadczenia sprawy ulegają dalszemu wstrzymaniu aż do czasu ukończenia postępowania, przewidzianego w niniejszej ustawie, poczem, w zależności od wyników tego postępowania, zawisłe w sądzie sprawy bądź zostaną umorzone, bądź też nadany im będzie dalszy bieg.

(2) Dla celu, określonego w ust. (1), starosta na wniosek dzierżawców wyda po rozpatrzeniu złożonych przez nich umów lub podań zaświadczenie, stwierdzające, iż zachodzą warunki, uprawniające petentów do ubiegania się o wykup dzierżawionych przez nich gruntów. Decyzja co do wydania zaświadczenia winna zapaść w terminie 7-dniowym od dnia złożenia wniosku.

Art. 21.

(1) Za czynności nadzorcze władz ziemskich w sprawach, objętych ustawą niniejszą, nie będą pobierane osobne opłaty.

(2) Koszty, które w myśl ustawy niniejszej winny być pokryte przez strony (art. 10 i 11 i ust. (2) art. 18), będą ściągane w trybie postępowania przymusowego w administracji.

Art. 22.

Opłaty w postępowaniu hipotecznem oraz stawki wynagrodzenia, ustalone w taksie dla pisarzy hipotecznych, za czynności, wynikające z ustawy niniejszej, ulegają obniżeniu o 50%.

Art. 23.

Wszelkie akty, przenoszące prawo własności w wyniku zastosowania ustawy niniejszej, podlegają opłacie stemplowej na rzecz Skarbu Państwa i opłacie samorządowej w wysokości 25% takichże opłat, stosowanych przy zwykłej aljenacji gruntów.

Art. 24.

Upoważnia się Ministra Skarbu do umorzenia zaległości podatkowych z gruntów, podlegających wykupowi na mocy niniejszej ustawy, a które to zaległości mogły być na skutek zarządzeń Ministra Skarbu w czasie trwania ochrony drobnych dzierżawców odraczane lub których pobór był wstrzymany.

Art. 25.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 26.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 2 stycznia Nr. 1 Rok 1936

Poz. 1. Okólnik T. 81 Ministerstwa Skarbu z dnia 18 grudnia 1935 r. L. D. IV. 35312/2/35 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. poz. 431, 492 i 834).

Poz. 2. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 grudnia 1935 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 18 października 1935 r. mocy obowiązującej dla wszystkich robót elektrotechnicznych na terenie m. Gdyni

Poz. 3. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 grudnia 1935 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 21 września 1935 roku mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót garncarsko-zduńskich na terenie m. Gdyni.

z 3 stycznia Nr. 2 Rok 1936

Poz. 4. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 21 grudnia 1935 r. L. D. IV. 35968/3/35 w sprawie specjalnej kontroli obrotu towarowego polsko-niemieckiego.

z 4 stycznia Nr. 3 Rok 1936

Poz. 5. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 18 grudnia 1935 r. L. D. IV. 33846/2/35 w spra-

wie instrukcji o sposobach ustalania wagi wymiarowej statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych przy odprawie celnej, oraz o osprzęcie tych statków i pogłębiarek.

z 7 stycznia Nr. 4 Rok 1936

Poz. 6. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 7. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 30 grudnia 1935 r. L. D. IV. 36170/2/35 w sprawie stosowania cła konwencyjnego do haftek, umocowanych na tkaninach.

Poz. 8. Okólnik T. 82 Ministerstwa Skarbu z dnia 23 grudnia 1935 r. L. D. IV. 35741/2/35 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. 1084 p. 2).

z 8 stycznia Nr. 5 Rok 1936

Poz. 9. Okólnik T. 83 Ministerstwa Skarbu z dnia 23 grudnia 1935 r. L. D. IV. 31762/2/35 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. poz. 396 i 397).

Poz. 10. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 19 grudnia 1935 r. L. D. IV. 34722/2/35 w sprawie stosowania konwencji do preparatów węgierskich Distol, Porzol, Higosan i Sulfarol.

Poz. 11. Okólnik T. 84 Ministerstwa Skarbu z dnia 23 grudnia 1935 r. L. D. IV. 35900/2/35 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. 1145 taryfy celnej).

z 9 stycznia Nr. 6 Rok 1936

Poz. 12. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na obszarze województw: warszawskiego i m. st. Warszawy, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego i kieleckiego z wyłączeniem powiatu olkuskiego, na rok służbowy 1936/37.

z 10 stycznia Nr. 7 Rok 1936

Poz. 13. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 30 grudnia 1935 r. L. D. IV. 36172/2/35 w sprawie skażania tłuszczów i olejów ługiem potasowym.

z 11 stycznia Nr. 8 Rok 1936

Poz. 14. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 23 grudnia 1935 r. L. D. IV. 33698/3/35 w sprawie zmiany § 14 p. 2. Okólnika L. D. IV. 16979/3/35 z dnia 28 maja 1935 r.

C.

Bibljografja.

II. WYDAWNICTWA, INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Polski Kalendarz Narodowy 1936“.

Nakładem Głównej Księgarni Wojskowej ukazał się „Polski Kalendarz Narodowy 1936“, opracowany przez prof. Henryka Mościckiego.

Kalendarz ten wykonany artystycznie w dużym formacie i przeznaczony do codziennego zdzierania — poświęcony jest pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Każda strona odtwarza w ilustracji fotograficznej scenę z życia lub podobiznę Marszałka, opatrzoną odpowiednio dobranym wyjątkiem z jego pism, przemówień lub rozkazów.

Cena zł. 7.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.